

**PRECIZĂRI METODOLOGICE
privind cercetarea statistică 2-INV „Cu privire la investiții”**

Chestionarul și precizările metodologice pot fi descărcate de pe site-ul Biroului Național de Statistică: www.statistica.md -
infrastructură statistică (formulare, clasificări)

1. DISPOZIȚII GENERALE

1.1. **Sfera de cuprindere:** Cercetarea statistică este trimestrială și se referă la toate instituțiile din sectorul bugetar, alte organe ale administrației publice (nebugetare), companiile de asigurări, alte organizațiile necomerciale incluse în cercetare.

1.2. Chestionarul 2-INV „Cu privire la investiții” se completează trimestrial, se semnează de către conducător și se aplică ștampila întreprinderii.

1.3. **Indicatorii valorici** se înscriu cu zecimale (cu o cifră după virgulă).

1.4. **Compartimentul „Date de identificare”** se completează cu informații referitoare la identificarea întreprinderii.

**2. CAPITOLUL INV
„INVESTIȚII ÎN ACTIVE MATERIALE PE TERMEN LUNG”**

2.1. Datele se prezintă trimestrial, cu total cumulativ de la începutul anului.

2.2. **Investițiile nete** reprezintă cheltuielile efectuate pentru lucrări de construcții, de instalații și de montaj, pentru achiziționarea de utilaje, mijloace de transport, alte cheltuieli destinate **creării de noi active materiale pe termen lung**¹, cheltuieli pentru dezvoltarea, modernizarea, reconstrucția, reparația capitală celor existente, precum și valoarea serviciilor legate de transferul de proprietate al activelor pe termen lung. La completarea chestionarului se va utiliza informația reflectată în conturile grupei 12 “Active materiale (imobilizări corporale) pe termen lung”.

2.3. În componența investițiilor nete se includ:

- cheltuieli pentru lucrările de construcții executate cu forte proprii și/sau valoarea construcțiilor noi achiziționate incluse în componența activelor pe termen lung;
- cheltuieli privind extinderea, reconstrucția și modernizarea obiectelor, inclusiv reparația capitală (care contribuie la majorarea valorii inițiale a obiectului);
- valoarea mașinilor, utilajului, mijloacelor de transport, altor active materiale pe termen lung procurate sau a celor produse care se includ în componența activelor pe termen lung;
- cheltuieli pentru formarea cirezii de bază; plantațiilor multianuale, etc.

2.4. În componența investițiilor nete **nu se includ:**

- valoarea terenurilor, construcțiilor, obiectelor în curs de execuție și a altor active materiale pe termen lung achiziționate în țară care au mai fost folosite anterior la alte întreprinderi (inclusiv cele din import care au mai fost înregistrate ca active materiale pe termen lung la întreprinderi din țară). În componența investițiilor nete se includ doar cheltuielile suportate de întreprindere după achiziționarea construcțiilor și obiectelor în curs de execuție legate de continuarea procesului de construcție.
- valoarea activelor materiale pe termen lung achiziționate în scopul revânzării.
- valoarea lucrărilor de construcție executate pentru terți (pentru persoane juridice și populație);
- valoarea mașinilor, utilajelor, instalațiilor de transmisie, mijloacelor de transport, etc. produse pentru vânzare.

2.5. În rd. 10 „Total” se indică valoarea totală a investițiilor nete în trimestrul de raportare care include investițiile în active materiale (mijloace fixe noi² și importate): cheltuieli pentru construcția nouă, extinderea, reconstrucția și modernizarea obiectelor, inclusiv reparația capitală, care contribuie la majorarea valorii inițiale a obiectului; procurarea mașinilor, utilajului, mijloacelor de transport; cheltuieli pentru formarea cirezii de bază; plantațiilor perene. Pe acest rând se reflectă investițiile efectuate din contul tuturor surselor de finanțare, inclusiv mijloacelor bugetare, creditelor, asistenței tehnice, ajutorului umanitar ș.a. Rîndul 10 este egal cu suma rîndurilor: 20, 30, 40, 50, 60, 70 și 80.

2.6. În rd. 020 „Clădiri rezidențiale (de locuit)” se indică cheltuielile privind lucrările de construcție, reconstrucție, modernizare și dezvoltare executate cu forte proprii și/sau construcții noi achiziționate de la terți sub forma clădirilor rezidențiale.

Clădirea rezidențială se consideră clădirea prevăzută cu un termen de exploatare îndelungat, amplasată pe un lot de pământ în cadrul unor hotare cu toate construcțiile auxiliare aferente și elementele de confort, în care suprafața locuibilă deține mai mult de jumătate din suprafața totală a clădirii. La clădirile rezidențiale se referă casele de locuit și căminele de tip permanent, casele-internat pentru bătrâni și invalizi, azilurile pentru bătrâni singuratici, casele de copii, internatele pe lângă școli și școlile – internat.

Nota: în componența clădirilor rezidențiale nu se includ hotelurile, chempingurile, bazele de odihnă, sanatoriile, etc.

2.7. În rd. 030 „Clădiri nerezidențiale, edificii și construcții speciale (ingineresti)” se indică cheltuielile privind lucrările de construcție, reconstrucție, modernizare și dezvoltare executate cu forte proprii și/sau construcții noi achiziționate de la terți cu excepția celor rezidențiale.

Clădirile nerezidențiale sunt clădirile destinate în exclusivitate sau în principal altor scopuri decât cele rezidențiale (clădirile administrative și de producție, magazinele, depozitele, cinematografe, etc.).

¹ Active materiale pe termen lung - active care îmbracă o formă fizică naturală, au o durată de funcționare utilă mai mare de un an, se utilizează în activitatea întreprinderii sau se află în procesul creării și nu sînt destinate vânzării.

² Mijloacele fixe constituie bunuri materiale valoarea individuală a căror depășește plafonul stabilit de legislația în vigoare și sunt planificate să fie utilizate în întreprindere mai mult de un an

Edificiile și construcțiile speciale (ingineresti) sunt construcțiile care nu îndeplinesc caracteristicile de clădiri și care au ca scop crearea condițiilor pentru realizarea activităților de producție, servicii sau pentru desfășurarea activităților social – culturale. La ele se referă drumurile, căile ferate, podurile, stadioanele.

Notă: Cheltuielile pentru construcția clădirilor rezidențiale și nerezidențiale de asemenea includ:

- cheltuielile pentru liniile de comunicație (sistemul de încălzire și canalizare, rețeaua internă a gazoductului, cablul electric și telefonic, sistemele de ventilație sanitare, lifturile, etc.);
- cheltuielile pentru lucrări de cercetare-proiectare;
- valoarea materialelor beneficiarului, utilizate de organizația de construcție la îndeplinirea lucrărilor respective care n-au fost reflectate în documentul cu privire la lucrările executate, semnat de beneficiar și antreprenor.

2.8. **În rd. 040 „Mașini, utilaje, instalații de transmisie”** se indică valoarea mașinilor, utilajului, echipamentului, instalațiilor de transmisie, etc. **noi** achiziționate și/sau costul celor produse cu forțe proprii incluse în componenta activelor materiale pe termen lung.

2.9. **În rd. 050 „Mijloace de transport”** se indică valoarea mijloacelor de transport **noi** achiziționate sau produse cu forțe proprii incluse în componența activelor materiale pe termen lung.

Mijloacele de transport sunt acele mijloace fixe folosite pentru deplasarea în exteriorul și interiorul unității, cum ar fi: mijloace de transport rutier, naval (inclusiv platforme de foraj sau de exploatare), feroviar, aerian, precum și biciclete, motociclete, vehicule pentru invalizi, vehicule cu tracțiune manuală și animală. Nu sunt incluse benzile transportoare, elevatoarele etc. care se indică în rd.040.

Notă: În componența investițiilor se include valoarea mașinilor, utilajului, instalațiilor de transmisie, mijloacelor de transport, etc. indiferent de faptul dacă au fost date în exploatare sau nu. Valoarea de intrare a acestora în conformitate cu prevederile Standardului Național de Contabilitate nr. 16 „**Contabilitatea activelor materiale pe termen lung**” includ valoarea de cumpărare, inclusiv taxele vamale și taxele pentru import (cu excepția celor deductibile), impozitele pentru obiectele cumpărate, prevăzute de legislație, cheltuielile de aducere a activului achiziționat în starea de lucru precum și cele aferente achiziționării acestora (cheltuielile de transport și achiziționare; asigurare, cheltuielile pentru montare, instalare, experimentare, verificare și testare a calității montării etc.) Rabaturile comerciale și scontul (înlesnirile) la cumpărare se scad la determinarea valorii de cumpărare a activului.

2.10. **În rd. 060 „Terenuri”** se indică valoarea terenurilor procurate de la populație și/sau organele administrației publice.

Terenurile reprezintă un tip special de imobil care are o durată de utilizare nelimitată în desfășurarea activității întreprinderii sau poate fi destinat închirierii. Valoarea de intrare a terenurilor cuprinde valoarea de cumpărare, comisioanele brokerilor, plata pentru evaluarea terenurilor, alte servicii, impozitele pe proprietate, pe care le plătește cumpărătorul, alte cheltuieli cu caracter de o singură dată (valoarea drenajului, curățirea și nivelarea terenului), cheltuielile pentru demolarea clădirilor inutile. În valoarea terenurilor sînt incluse, de asemenea, cheltuielile de legalizare a drepturilor de proprietate asupra pămîntului, plățile pentru avocați și taxele pentru înregistrare, cheltuielile de verificare a existenței sechestrului, gajului, ipotecii sau a altor restricții legate de proprietate.

2.11. **În rd. 070 „Reparații capitale”** se indică cheltuielile privind reparația capitală care reprezintă totalitatea lucrărilor și măsurilor privind restabilirea capacității sau stării de funcționare a clădirilor, construcțiilor, elementelor și părților lor, inclusiv construcțiilor și utilajului ingineresc. La reparația capitală a activelor materiale pe termen lung se efectuează înlocuirea pieselor și construcțiilor uzate sau schimbul lor cu altele mai rezistente și avantajoase, care îmbunătățesc posibilitățile de exploatare a obiectului reparat, efectuate în scopul mării productivității, duratei de funcționare utilă și a altor caracteristici tehnice a obiectelor reparate, în comparație cu caracteristicile primare stabilite la constatarea (înregistrarea) inițială, cu excepția înlocuirii depline a construcțiilor de bază (pereților, fundațiilor, planșeelor intermediare ș.a.).

2.12. **În rd. 080 „Alte investiții”** se indică alte investiții, care nu au fost indicate pe rândurile 020 - 070: cheltuieli de procurare, sădire și cultivare a plantațiilor perene (plantații de vii și livezi, plantații decorative și de înverzire, fâșii protectoare de pădure și alte fîșii de pădure, plantații artificiale ale grădinilor botanice și ale altor instituții științifice de cercetare ș.a.); cheltuieli capitale pentru ameliorarea terenurilor, (care nu sînt legate de construcția edificiilor), cu excepția cheltuielilor ce se atribuie la costul producției agricole; cheltuieli pentru cumpărarea și formarea cirezilor de lucru, de prăsilă și de reproducere etc.

2.13. **În rd. 090 „Surse proprii”** cuprind sumele provenite din autofinanțare și utilizate pentru realizarea investițiilor: profitul, elementele din capitalul propriu și orice alte surse proprii de care dispune întreprinderea;

2.14. **În rd. 100 „Bugetul de stat”** și **110 „Bugetele unităților administrativ-teritoriale”** se indică valoarea investițiilor provenite de la bugetul de stat și bugetele unităților administrativ-teritoriale.

2.15. **În rd. 120 „Credite și împrumuturi interne”** se reflectă valoarea investițiilor efectuate pe seama creditelor bancare și împrumuturilor primite de la persoane fizice și juridice din țară.

2.16. **În rd. 130 „Credite și împrumuturi externe”** se reflectă valoarea investițiilor efectuate pe seama creditelor bancare și împrumuturilor atrase de la persoane fizice sau juridice de peste hotare.

2.17. **În rd. 140 „Fonduri din străinătate”** se reflectă valoarea investițiilor efectuate pe seama surselor primite de la organizații și instituții internaționale de peste hotarele țării sub formă de granturi, asistență tehnică și alte mijloace cu destinație specială.

2.18. **În rd. 150 „Fondul rutier”** se indică valoarea investițiilor efectuate pe seama surselor fondului rutier.

2.19. **În rd. 160 „Altele”** se indică valoarea investițiilor efectuate pe seama altor surse nespecificate pe rîndurile de mai sus (donații).

3. Capitolul LOC „CLĂDIRI REZIDENȚIALE”

3.1 **În Capitolul LOC „Clădiri rezidențiale”** se reflectă informația aferentă clădirilor rezidențiale finisate fizic și date în exploatare în ordinea stabilită. Ca bază pentru includerea în chestionar servește actul de predare-primire a obiectelor finisate în exploatare în ordinea stabilită.

3.2 **În rd. 200 „M² de suprafață totală”** se indică suprafața totală în metri pătrați a clădirilor de locuit date în folosință, care se determină ca suma suprafețelor locuibile și auxiliare ale apartamentelor din blocuri, încăperilor (camerelor) de locuit și încăperilor auxiliare în alte clădiri, prevăzute pentru locuire; suprafața logiilor, balcoanelor, teraselor, magaziiilor se include în

3.3 suprafața totală prin coeficienții de reducere. La suprafața încăperilor auxiliare ale apartamentelor se referă suprafața bucătăriilor, antreurilor, coridoarelor din interiorul apartamentelor, băilor sau dușurilor, toaletelor, magaziiilor sau dulapurilor încorporate, precum și a mansardelor, mezaninelor, teraselor de locuit care se încălzesc.

În rd. 210 „Număr de apartamente” se indică numărul de apartamente date în exploatare. Suprafața clădirilor rezidențiale și umărul apartamentelor date în exploatare în luna rapoarte se prezintă în total, inclusiv în localitățile.